

Soundtrack till Svenska impulser 2

– en Spotifylista

Här presenteras alla låtar på listan med förslag på hur de kan användas i arbetet med Svenska impulser 2.

1. The Night of the Killing, Eleni Karaindou

[koppling till kapitlet "Antiken"](#)

Eleni Karaindou är en grekisk kompositör som gör musik till filmer och teaterföreställningar. Låten är från skivan *Medea*, som innehåller musik till en uppsättning av Euripides pjäs på den antika teatern i Epidauros. I en recension av skivan i tidskriften *Kulturdelen* skrev recensenten att musiken "uttrycker en stor sorg över det som sker".

- Lyssna på låten som bakgrundsmusik medan ni läser utdraget ur *Medea* i läroboken (s. 136–138).
- Låt eleverna lyssna på den igen och kortskriva om vilka stämningar de tycker att den uttrycker och hur den samspelar med pjäsens innehåll.

2. Varulven, Garmarna

[koppling till kapitlet "Medeltiden"](#)

Garmarna är en folkmusikgrupp som bland annat spelar äldre ballader och visor. Deras version av den medeltida balladen "Varulven" är från skivan *Guds spelemän*.

- Lyssna på låten medan klassen följer med i texten i läroboken (s. 162).
- Testa gärna att dansa ringdans, så kallad kvaddans, i klassen medan ni lyssnar på låten. Se förslag på upplägg i lärarhandledningen till Svenska impulser 2.

3. Crossing the Styx, Paul Gorman

[Koppling till kapitlet "Medeltiden"](#)

Låten kommer från datorspelet *Dantes inferno* som bygger på den första delen av *Den gudomliga komedin*. I spelet är Dante en tempelridhare som måste ta sig genom helvetets nio kretsar för att befria Beatrices själ från Lucifer.

- Lyssna på låten inför läsningen av utdraget (s. 168–170). Berätta om datorspelet och att den här låten gestaltar Dantes färd över floden Styx. Släck gärna ner i klassrummet medan ni lyssnar för att få den rätta stämningen.
- Om du vill ge ytterligare ett exempel på musik som inspirerats av Dantes verk kan du spela "Dante's Inferno" av det amerikanska hårdrocksbandet Iced Earth. Tänk dock på att låten är över sexton minuter lång ...

4. To Be or Not to Be, från filmen Hamlet

Koppling till kapitlet ”Renässansen”

Låten kommer från soundtracket till Kenneth Branaghs filmatisering av *Hamlet* från 1996. Filmen nominerades till fyra Oscar, bland annat nominerades Patrick Doyle för filmens musik.

- Berätta att låten kommer från scenen när Hamlet har sin kända monolog. Spela den i bakgrunden när du eller någon elev högläser utdraget (s. 196).
- Scenen från filmen finns på Youtube. Visa den gärna efter att ni har läst utdraget (förklara att handlingen i filmen är placerad i 1800-talet) och be eleverna vara uppmärksamma på hur musiken bidrar till stämningen i scenen.

5. Ack du min moder, Fred Åkerström

Koppling till kapitlet ”Upplysningen”

Fred Åkerströms tolkning av ”Epistel 23” finns med på skivan *Glimmande nymf*.

- Lyssna på låten medan klassen följer med i texten (s. 231–232). Spola fram sången från 03.07 till 05.08 om du vill att eleverna bara ska lyssna på de strofer som finns med i läroboken.
- Låt eleverna få lyssna på Svenskpodden klassikers avsnitt om Carl Michael Bellman och vara särskilt uppmärksamma på den del som handlar om hur det kan ha låtit när Bellman själv framförde sina sånger och epistlar.

6. The Lakes, Taylor Swift

Koppling till kapitlet ”Romantiken”

Låten finns med på deluxe-versionen av Taylor Swifts album *Folklore* och är inspirerad av de engelska poeterna som bodde i Lake District i början av 1800-talet. Den uttrycker mycket av det vi förknippar med romantiken: eskapism, naturdyrkan och melankoli. I sången sjunger Swift hur hon längtar till ”the lakes where all the poets went to die”, och nämner bland annat Windermere, den största sjön i Lake District som ligger söder om Grasmere, den by där William Wordsworth bodde i många år.

- Lyssna på låten och diskutera romantiska stämningar och motiv i texten och musiken.
- I *Upplev litteraturen 2* finns William Wordsworth dikt ”Påskliljorna”, som kan passa att läsas i anslutning till att ni lyssnar på Swifts låt.

7. The Creation, från filmen Mary Shelley's Frankenstein

Koppling till kapitlet "Romantiken"

Låten kommer från soundtracket till Kenneth Branaghs filmatisering av *Frankenstein* från 2004 och är med i den scen där Victor Frankenstein lyckas väcka liv i sin skapelse.

- Lyssna på låten innan ni läser utdraget ur *Frankenstein* (s. 258–259).
- Scenen ur filmen finns på Youtube ifall du vill visa den för klassen. Be eleverna vara uppmärksamma på hur musiken bidrar till den dramatiska, intensiva stämningen. Scenen slutar ungefär där utdraget i läroboken börjar, så det kan passa utmärkt att se scenen innan ni läser texten.

8. Till förruttnelsen, Mattias Alkberg

Koppling till kapitlet "Romantiken"

Låten är Mattias Alkbergs tolkning av Erik Johan Stagnelius dikt "Till förruttnelsen" från tv-programmet "Helt lyriskt". I en intervju kommenterade Alkberg sin tolkning så här: "Jag jobbar jättemycket med negationer. Så gör jag alltid med mina egna texter och låtar också. Det finns en del tonsättningar av den här dikten redan, men de är alltid jättejättemörka för att förstärka den här hemska texten. Jag ville göra tvärtom."

- Läs dikten i läroboken (s. 265) och låt eleverna arbeta med uppgifterna.
- Lyssna därefter på Alkbergs tolkning. Hur reagerar eleverna på den? Hur påverkar musiken upplevelsen av dikten?

9. Vårvindar friska, Helen Sjöholm

Koppling till kapitlet "Romantiken"

Texten till "Vårvindar friska" skrevs av Julia Nyberg och finns med i diktsamlingen *Nyare dikter från 1828*, fast med titeln "Den stackars Anna eller Molltoner från Norrland". Det var den diktsamling Svenska Akademien belönade med en guldmedalj, vilket nämns i läroboken på s. 266.

- Lyssna på sången i anslutning till att eleverna läser lärobokens avsnitt om Julia Nyberg. Diskutera texten. Vad är det som skildras? Berätta att sången är en förkortad version av originaldikten. Läs gärna hela dikten som finns i *Upplev litteraturen 2*. Vilken ny information ges i de strofer som är borttagna? Varför sörjer diktjaget? Vad är det som har hänt mannen?
- De naturväsen som nämns i dikten (älvor, strömkarlen) kan kopplas till romantikens intresse för folktro och det övernaturliga.

10. Forskarlens sång, August Strindberg

Koppling till kapitlet ”Realismen”

Vill du ge fler exempel på August Strindbergs mångsyssleri än de som nämns i läroboken kan du lyfta fram hans intresse för musik. Strindberg både spelade och skrev musik. Det finns en bevarad komposition av honom, ”Forskarlens sång”, som skrevs till pjäsen *Kronbruden*. Stefan Bohman, tidigare chef på Strindbergsmuseet, skriver på sajten Musikverket att Strindberg var autodidakt som kompositör, vilket märks i den här visan, men att det nog var just enkelhet och ”en tänkt folklighet” som han eftersträvade.

- Ge en kort sammanfattning av *Kronbruden* och berätta att forskarl är en annan benämning för näcken. Låt sedan eleverna lyssna på ”Forskarlens sång”.

11. Våroffer, Igor Stravinskij

Koppling till kapitlet ”Modernismen och litteraturens förnyelse”

I läroboken beskrivs hur de modernistiska rörelserna sökte nya vägar för litteraturen och konsten i början av 1900-talet. Om du vill ge ett exempel på modernism inom musiken är ett förslag att spela en bit av Igor Stravinskijns balett *Våroffer*, vars komplexa rytmer och disharmonier var revolutionerande för sin tid.

Vid premiären i Paris 1913 orsakade den stor skandal. Publiken upprördes både av musiken och koreografin, och stämningen blev så uppjagad att polis fick tillkallas. I boken *Experimentfälten* (2000) beskriver Torsten Ekbohm hur den tidiga musikaliska modernismen inspirerades av bildkonsten, till exempel kubism och simultanism. Ekbohm beskriver *Våroffers* uppbyggnad som ”rytmiskt hamrande *ostinato som utvecklas parallellt men utan att påverka varandra. Precis som i en kubistisk målning pressas rum och tid samman”. Simultanismen, det vill säga att ett verk byggs upp kring samtida skeenden oberoende av varandra, utvecklades av futuristerna och dadaisterna. *Våroffer* fick läggas ner efter några få föreställningar men sattes upp igen 1920 och fick då ett helt annat mottagande.

- Ge en bakgrund till verket. Lyssna sedan på ”Augurs of Spring” från balettens första akt, som handlar om dyrkandet av jorden. Hur upplever eleverna musiken? Varför väckte detta så starka känslor, tror de? Kan de komma på andra exempel på musik som upprört och provocerat?
- Den skandalomsusade premiären av *Våroffer* finns gestaltad i inledning en av filmen *Coco Chanel & Igor Stravinskij* från 2009.

*ostinato – ett musikaliskt tema som upprepas om och om igen

12. Jag E (Vierge moderne), Molly Sandén

Koppling till kapitlet ”Modernismen”

Låten är Molly Sandéns tolkning av Edith Södergrans dikt ”Vierge moderne” från tv-programmet ”Helt lyriskt”. I sin tolkning har Sandén vävt in den sista strofen i Södergrans dikt ”Dagen svalnar” som refräng.

- Läs dikten i läroboken (s. 328) och låt eleverna arbeta med uppgifterna.
- Lyssna därefter på låten medan eleverna följer med i texten. Hur reagerar de på Sandéns tolkning av dikten? Vilka justeringar av texten har hon gjort? Hur passar strofen ur ”Dagens svalnar” till dikten?

13. Bonjour tristesse, Juliette Gréco

Koppling till kapitlet ”Generationsromaner”

I lärarhandledningen till *Svenska impulser 2* (s. 205) finns förslag på artister att lyssna på under arbetet med lärobokens kapitel om generationsromaner. Där nämns bland annat denna låt från filmatiseringen av Françoise Sagens roman från 1958.

- Lyssna på låten i anslutning till att eleverna läser utdraget ur *Bonjour tristesse* (s. 404–406).
- Visa bilder från filmatiseringen som går att hitta på nätet, för att ge ytterligare tidskänsla.

14. Hey Princess, Popsicle

Koppling till kapitlet ”Generationsromaner”

Popsicles låt ”Hey Princess” finns med på skivan *Lacquer* som kom 1992.

- Låt eleverna lyssna på låten i anslutning till att ni läser utdraget ur Mats Jonssons serieroman (s. 413–414). Spela gärna ytterligare någon låt med de artister som nämns i utdraget: Smashing Pumpkins, Oasis eller Blur.
- Låt eleverna göra uppgiften i läroboken på s. 415, där de ska välja aktuella låtar som skulle kunna ge titeln till en generationsroman från vår tid.

15–21. De nordiska ländernas nationalsånger

Koppling till kapitlet ”Språkförhållanden i Sverige och övriga Norden”

I kapitlets Gå på djupet-uppgift ska eleverna arbeta med de nordiska ländernas nationalsånger. Även ”Samefolkets sång” har tagits med i uppgiften.

För att underlätta för eleverna kan de använda de inspelningar som finns med på listan. Sångerna kommer i samma ordning som de presenteras på s. 445 i läroboken.